

Lasse Øpstad
Øpstad 10
5641 FUSA

Vår dato: 15.02.2023

Vår ref.: 202205476-4 Oppgis ved henvendelse

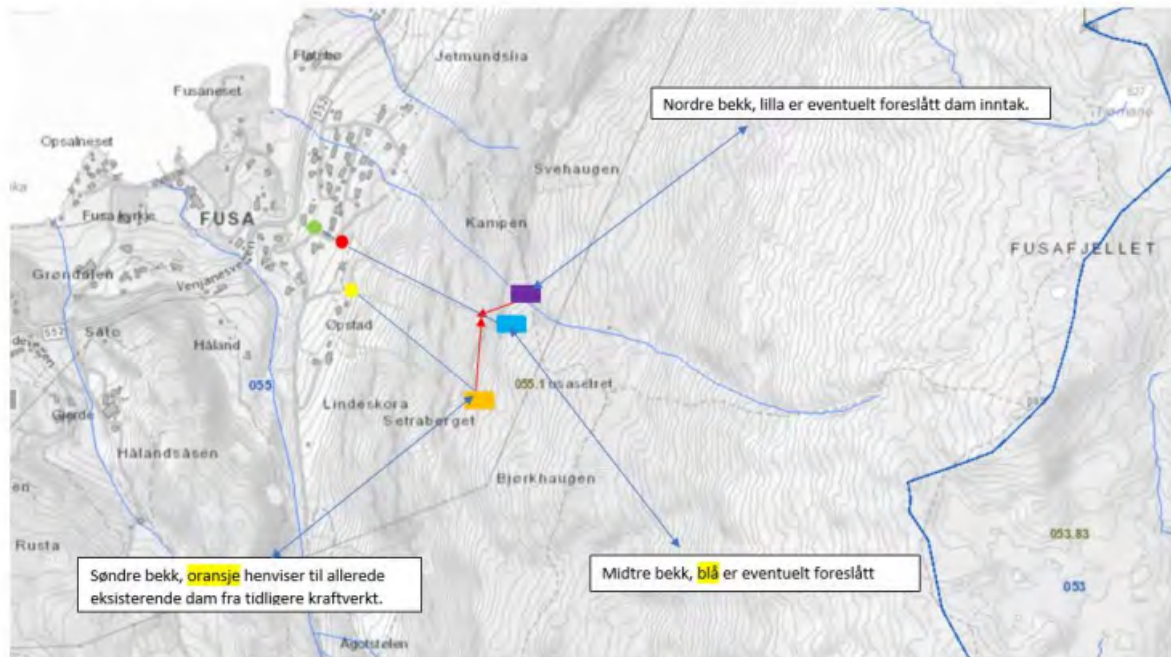
Deres ref.: DXAGMJ

NVEs vurdering av konsesjonsplikt for Øpstad Mikro – Bjørnafjorden kommune i Vestland – tiltaket er ikke konsesjonspliktig

Vi viser til melding av 10.3.2022 om etablering av Øpstad Mikro nær Fusa i Bjørnafjorden kommune i Vestland. NVE skal på bakgrunn av opplysningene i meldingen avgjøre om utbyggingen medfører slike skader eller ulemper for allmenne interesser at tiltaket må ha konsesjon etter vannressursloven § 8.

Orientering om tiltaket

Det er planlagt å utnytte energien i vannet i tre av Øpstadbekkene til energiproduksjon, i hovedsak for eget forbruk. Flere av bekkene i området er ikke tegnet inn på kart, og det er vanskelig å se dreneringslinjene på flyfoto på grunn av tett skog. I den sørlige bekken er det i dag en eldre dam, som har vært benyttet til et nedlagt kraftverk. Kraftverket hadde utløp i en liten bekk som renner ut i bekken der det nå er planlagt hovedinntak. Demningene skal bygges i betong med overløp på ca. kote 250. Sideinntakene vil ha en damhøyde på 0,5 meter, mens hovedinntaket blir på 1,9 meter. Vannveien vil bli Ø315 mm PE-rør lagt i terrenget langsetter vassdraget og gravd ned. Den vil ikke krysse bekken. Kraftstasjonsbygningen på ca. 25 m² har tre alternative plasseringer. Dette er vist på detaljkart under. Det er planlagt et kort avløpsrør fra kraftstasjonen og tilbake til elva. Det er ikke planlagt vei i forbindelse med tiltaket. Se figur og tabell under for mer detaljer om kraftverket.

Foreslår bruk av midtre løp,

Elendomsgrunnet
Eksisterende vei
Ny 230 V 50 Hz kabel
Eksisterende 22 kV linje

Riggings/deponi/massetakk
Rangerte (ny)
Ny adkomstvei
Arealbehov

Dam
Gjerding
Rangerte 2 alternative traséer
Kraftstasjon

Client:	Lasse Øpstad	Scale:	1 : 5 000
Project:	Øpstad mikro	Date/Sign:	2022-02-22 / ES
Design:	Detaljkart over utbyggingsområdet	Rev.:	0
Drawn:		Printed:	2022-02-22

TILSIG

Hoveddata for Øpstad mikrokraftverk

Nedbørfelt	km ²	0,5
Middelvanntføring	l/s	65
Alminnelig lavvanntføring	l/s	0
Planlagt minstevanntføring	l/s	0

KRAFTVERK

Inntak	moh.	250
Avløp	moh.	50
Inntaksmagasinetts volum	m ³	15
Lengde på berørt elvestrekning	m	350
Slukeevne, maks	l/s	50
Slukeevne, min	l/s	0
Installert effekt, maks	kW	80
Produksjon, årlig middel	MWh	318

Høring

På grunn av saken sitt begrensede omfang er den ikke sendt på høring. NVE mener at den er tilstrekkelig opplyst til å fatte vedtak på bakgrunn av informasjon i meldingen og tilgjengelige databaser. Kommune og regionale myndigheter får kopi av vedtaket.

NVEs vurdering

Konsesjonspliktvurdering

En vurdering av konsesjonsplikt er en enkel forhåndsvurdering av om det planlagte tiltaket kan føre til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser i vassdraget, og derav utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven.

Hydrologi

Nedbørfeltene er i meldingen oppgitt å være til sammen ca. 0,5 km² med en samlet middelvannføring på 65 l/s. Restfeltet ned til kraftstasjonen er oppgitt til om lag 200 m². For hhv. tørt, middels og vått år vil kraftverket ikke kunne være i drift 227, 139 og 105 dager ifølge beregningene i meldingen, mens det er beregnet overløp i hhv. 78, 124 og 133 dager. Sammenligningsfeltet som er brukt ligger i et annet område enn det aktuelle feltet. Egne søk i NEVINA bekrefter at nedbørfeltene er svært små, og det er derfor trolig at det ikke er årssikker vannføring i de berørte bekkene. Etter NVEs vurdering kommer vannressursloven § 10, om slipp av minstevannføring større enn eller lik alminnelig lavvannføring i vassdrag med årssikker vannføring, derfor ikke til anvendelse for det planlagte tiltaket. Det er meldt om maksimal driftsvannføring på 50 l/s, og kraftverket vil ifølge beregningene kunne utnytte 44 % av tilsiget. NVE vurderer ikke eventuelle fordeler ved tiltaket, det er tiltakshavers eget ansvar å beregne utnyttbart tilsig og produksjon i kraftverket.

Biologisk mangfold

Naturmangfoldloven legger føringer for bærekraftig bruk av norsk natur og blir lagt til grunn når NVE vurderer meldingen. For å kunne oppfylle forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 er en avhengig av at kunnskapsgrunnlaget er godt, jf. § 8. Dersom kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig skal en bruke føre-var-prinsippet i § 9.

Det er ikke utarbeidet rapport om biologisk mangfold i forbindelse med planene om Øpstad mikrokraftverk. Søk i Artskart og Naturbase 5.2.2023 viser ingen registreringer av viktige naturtyper eller rødlistede arter som kan bli påvirket av det planlagt tiltaket. Med bakgrunn i informasjon fra tiltakshaver, søk i databaser og egne erfaringer vurderer NVE kunnskapsgrunnlaget til å være tilstrekkelig til å vurdere konsesjonsplikt, jf. at kunnskapsgrunnlaget skal stå i forhold til sakens karakter og fare for skade på naturmangfoldet. Ut fra eksisterende kunnskap kan vi ikke se at det planlagte tiltaket vil føre til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser knyttet til biologisk mangfold, og vil etter NVE sitt syn ikke komme i konflikt med forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Vannforskriften

Øpstadbekkene er en del av vannforekomst 055-25R «Bekker Vinnes-Eikeland». Kun den nordligste bekken er tegnet inn som vassdrag i Vann-Nett. Det er ikke registrert noen påvirkninger på vannforekomsten. Økologisk tilstand er vurdert som god, og miljømålet er oppnådd. Fraføring av vann fra Øpstadbekkene vil endre det hydrologiske regimet nedstrøms inntakene, men i og med at bekkene også i dag tidvis går tørre, vil bekkene og livet i bekkene ha tilpasset seg dette.

Landskap og friluftsliv

Det er planlagt inntak i tre bekker på ca. kote 250. Kraftstasjonen er planlagt med utløp i den midterste bekken på ca. kote 50 eller den sørligste på ca. kote 60. Den nordligste bekken vil bli fraført vann helt ned til sjøen, og derfor nærmest tørrlegges helt ned til sjøen i større deler av året enn det som er tilfelle i dag. Den nordligste bekken har utløp i Fusavika, øst for Fusaneset. Bekken med utløp i Fusavika sør for Fusaneset vil få økt vannføring. Begge bekkene har utløp i sjø i et statlig sikret friluftsområde, som i øst er avgrenset av Fusavegen. Området er tilrettelagt for badeliv, telting og turgåere, og er lokalt mye brukt. Verdien er i hovedsak knyttet til sjøen. NVE antar at en beskjedent økning i vannføringen i bekken med utløp i bukta sør for neset ikke vil ha virkninger for allmenne interesser innenfor friluftsområdet. NVE antar at heller ikke redusert vannføring flere dager i året i bekken som renner ut i bukta øst for neset vil ha nevneverdig påvirkning på friluftsinteressene.

Den planlagte anleggs- og adkomstveien til kraftverket er en gammel postvei, som går over Fusafjellet til Strandvik. Denne er registrert som et svært viktig friluftsområde med stor brukerfrekvens. Fusafjellet er registrert som et viktig friluftsområde, og det er avmerket en sti som krysser den nordligste bekken et godt stykke ovenfor det planlagte inntaket. Normal adkomst er via postvegen. Fusafjellet friluftsområde blir ikke berørt av tiltaket. NVE antar at ev. konflikt med friluftsliv langs postveien vil begrense seg til anleggsperioden, som antagelig blir svært kort for et såpass lite anlegg.

Tiltaket vil ikke påvirke urørt natur, ettersom det går en kraftlinje lenger opp i lia enn der inntakene er planlagt.

Kulturminner

Fusa gamle prestegård består av flere fredete bygninger, som ligger nært bekken nedstrøms utløpet av kraftverket. Ut fra kart ser det ut som bekken går i en dyp forsenkning i terrenget, slik at flomvannføringer ikke vil kunne nå opp til prestegården. NVE antar derfor at tiltaket ikke vil berøre kulturminnet.

Flom

Det kommer ikke frem av meldingen om kulverter nedstrøms kraftstasjonen er tilstrekkelig dimensjonert til å tåle den ekstra vannføringen som følger av overføringene. Det er gjort en flomfrekvensanalyse for inntaket som viser en vannføring på 5,6 m³/s for 200-årsflom med et klimapåslag på 10 %. Kraftverkets maksimale driftsvannføring på 50 l/s tilsier at økt flomfare sjelden vil være et problem, og kraftverket kan i slike tilfeller stanses, da det antas at det er i kraftverkseiers interesse å ikke bidra til skadeflom nedstrøms kraftstasjonen. NVE mener at dette er forhold som kan ivaretas ved kommunens behandling av tiltaket.

Oppsummering

NVE er enig med melder i at det ikke er årssikker vannføring i bekkene, og at verdien for allmenne interesser knyttet til bekkene er liten. NVE kan ikke se at allmenne interesser knyttet til biologisk mangfold, landskap friluftsliv eller kulturminner blir påvirket av tiltaket.

NVEs vedtak

Med hjemmel i vannressursloven § 18 og delegering til NVE fra Olje- og energidepartementet av 19. desember 2000, vedtar NVE at tiltaket ikke trenger konsesjon etter vannressursloven § 8.

NVEs konklusjon bygger på de opplysningene som er gitt i meldingen av 20.3.2022. Vedtaket forutsetter at tiltaket gjennomføres i samsvar med framlagte planer. Dersom planene endres, bør tiltaket vurderes på nytt. Iverksetting av konsesjonspliktig tiltak uten nødvendig konsesjon er straffbart etter vannressursloven § 63.

Vi gjør oppmerksom på at selv om tiltaket ikke er konsesjonspliktig etter vannressursloven, gjelder aktsomhetsregelen i vannressursloven § 5 og vannressursloven § 41 om nedlegging av vassdragsanlegg.

Dette vedtaket har en gyldighet på fem år. NVE anbefaler at saken legges frem for NVE for ny vurdering hvis tiltaket ønskes realisert etter dette tidsrom.

Videre saksbehandling

Vi understreker at dette vedtaket ikke gir tillatelse til bygging. Tiltakshaver må selv ta kontakt med kommunen for nødvendige avklaringer og for å få de nødvendige tillatelser. Det kan også være behov for å avklare tiltaket etter andre relevante lovverk, herunder lakse- og innlandsfiskloven/forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Hvis det er behov for å fjerne kantvegetasjon må dere søke Statsforvalteren om dispensasjon fra vannressursloven § 11.

Videre gjør vi oppmerksom på at tiltakshaver selv må avklare forholdene til de private interessene som eventuelt blir berørt som følge av tiltaket. NVE vurderer ikke de privatrettslige forholdene.

Tiltakshaver skal foreta en vurdering av bruddkonsekvenser for dam (demning) og turbinrør ved å fylle ut skjema for klassifisering. Skjema for klassifisering og «Forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg» (damsikkerhetsforskriften) finnes på NVEs hjemmesider; www.nve.no. Utfylt skjema med vedlegg sendes til NVE. Vedtak om klasse blir gjort i eget brev fra NVE. **Vi minner om at dam og rør i klasse 4, 3, 2 eller 1 må prosjekteres av NVE-godkjent rådgiver og i samsvar med reglene i damsikkerhetsforskriften.** Arbeidet med tekniske planer bør ikke startes opp før NVE har vurdert og gjort vedtak om konsekvensklasse.

NVE har ikke vurdert om det er ledig nettkapasitet på alle spenningsnivå. Det er tiltakshavers eget ansvar å sørge for nødvendige avklaringer. Vi anbefaler at det tas kontakt med lokal områdekonsesjonær for slik avklaring.

Har kraftverket en merkeytelse over eller lik 100 kVA, gjør vi oppmerksom på krav om forbruksavgift på elektrisk kraft, se «Årsrundskriv for særavgifter» på www.skatteetaten.no.

Igangsetting av kraftverk skal meldes inn via Altinn på <https://www.altinn.no/> (Melding om idriftsettelse nye vannkraftverk eller opprustings- og utvidelsestiltak i eksisterende kraftverk, NVE-0018).

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Lasse Øpstad

Kopimottakerliste:

EINAR SOFIENLUND
STATSFORVALTAREN I VESTLAND
VESTLAND FYLKESKOMMUNE
BJØRNAFJORDEN KOMMUNE
Lasse Øpstad

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.